

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 1223 (26.01.2017).
1223 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Author (s) 2017;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland
Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.
This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial

use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.
The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.
Received: 22.06.2017. Revised 23.06.2017. Accepted: 24.06.2017.

Athlete's affiliation to a Polish sports association

Przynależność zawodnika do polskiego związku sportowego

Daria Pałucka

Katedra Prawa Europejskiego, Wydział Prawa i Administracji,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Key words: athlete, polish sports association, professional sport, sports licence

Słowa kluczowe: zawodnik, polski związek sportowy, sport profesjonalny, licencja sportowa

Abstract

The aim of the article is to describe the relation of the athlete's affiliation to a Polish sports association. It draws primarily attention to the concept and the legal nature of the sport licences, which are the "foundation" of the relationship. The relation of affiliation is shaped by the list of reciprocal rights and obligations of an athlete and a specific Polish sports association. The author also points to the relationship between relation of affiliation and membership in the national team and the employment relationship in a sports club as well.

Streszczenie

Celem artykułu jest charakterystyka stosunku przynależności zawodnika do polskiego związku sportowego. Zwraca się przede wszystkim uwagę na pojęcie oraz charakter prawny licencji sportowych, które stanowią „fundament” tego stosunku prawnego. Stosunek przynależności kształtuje katalog wzajemnych praw i obowiązków zawodnika oraz określonego polskiego związku sportowego. Autorka wskazuje również na relacje pomiędzy stosunkiem przynależności a stosunkiem członkostwa w kadrze narodowej oraz stosunkiem zatrudnienia w klubie sportowym.

Uwagi wstępne

Zawodnik zajmujący się profesjonalnie daną dyscypliną sportową związany jest szeregiem stosunków prawnych z różnymi podmiotami - w szczególności stosunkiem członkostwa i stosunkiem zatrudnienia (pracowniczego lub pozapracowniczego) z klubem sportowym, którego barwy reprezentuje, a także stosunkami cywilnoprawnymi (przedmiotem których są głównie umowy sponsorskie) z podmiotami zajmującymi się działalnością marketingowo - reklamową. Zasadniczą rolę w kształtowaniu natomiast jego praw i obowiązków w zakresie rywalizacji sportowej (np. uczestnictwa w meczach, turniejach) odgrywa polski związek sportowy (dalej pzs).

Zasady powstawania i organizacji pzs zostały uregulowane w ustawie o sporcie (dalej u.s.)¹. Wśród nich należy zwrócić uwagę na art. 7 u.s., zgodnie z którym w celu organizowania i współprowadzenia współzawodnictwa w danym sporcie może być utworzony pzs. Z tego przepisu wyprowadzić należy wniosek, że jego utworzenie oznacza powołanie podmiotu odpowiedzialnego za organizację i współprowadzenie rywalizacji w danej dyscyplinie sportowej. Natomiast powołanie do życia takiej jednostki jest fakultatywne, organizacja współzawodnictwa sportowego może odbywać się za pośrednictwem innych podmiotów (mogą być to np. związki sportowe lub spółki prawa handlowego). Jednakże otrzymanie statusu pzs wiąże się z uzyskaniem szeregu uprawnień o charakterze wyłącznym².

Przepis art. 8 ust. 1 u.s. przewiduje, że członkiem pzs może być klub sportowy, związek sportowy oraz inna osoba prawna, której statut, umowa albo akt założycielski przewiduje prowadzenie działalności w danym sporcie. Ustawa nie przewiduje więc członkostwa zawodników. Brak regulacji w tym zakresie nie oznacza, że pomiędzy zawodnikiem a właściwym pzs nie występuje stosunek prawny. Ze względu na wspomniany brak przepisów u.s. w tym zakresie jest on regulowany przez przepisy o charakterze wewnątrzorganizacyjnym, obowiązujące w danej dyscyplinie sportowej. Objęcie zawodników zasięgiem oddziaływania tych regulacji wymaga istnienia stosunku prawnego pomiędzy zawodnikiem a pzs. Stosunek członkostwa zawodnika w klubie sportowym „nie rozciąga się” bowiem na stosunek prawny z polskim związkiem

¹ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2016 r., poz. 176 ze zm.).

² Zob. art. 13 ust.1 u.s.

sportowym³. Głównym „łącznikiem” pomiędzy zawodnikiem a pzs są tzw. licencje sportowe, stanowiące podstawę stosunku przynależności.

Pojęcie i charakter prawny licencji sportowych

Obecna regulacja ustawowa nie zawiera postanowień dotyczących licencji sportowych⁴. Uzasadnienia dla rezygnacji z ustawowej regulacji licencji sportowej należy doszukiwać się w głównej idei towarzyszącej tworzeniu ustawy o sporcie, a mianowicie, iż państwo nie powinno ingerować w sprawy sportu, także poprzez regulacje prawne, gdy nie jest to bezwzględnie konieczne⁵. Brak w ustawie o sporcie regulacji prawnej dotyczącej licencji sportowej prowadzić może do wniosku, iż ustawodawca stwierdził, że wystarczające jest uregulowanie tej materii poprzez postanowienia o charakterze wewnątrzorganizacyjnym, obowiązujące uczestników rywalizacji określonej dyscypliny sportowej. Do wyłącznych uprawnień pzs należy ustanawianie reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związki, z wyjątkiem reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie (art. 13 ust. 1 pkt 2 u.s.). Licencja sportowa stanowi element katalogu reguł organizacyjnych ustanawianych przez polski związek sportowy, kreujący rywalizację sportową w danej dyscyplinie sportowej.

Licencję sportową można określić jako zezwolenie na udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez podmiot ją wydający. Podmiotami zainteresowanymi uzyskaniem licencji sportowej są więc zwłaszcza zawodnicy, trenerzy, sędziowie oraz kluby sportowe. Zbyt szerokie jest definiowanie licencji jako także zezwolenia na uprawianie określonej dyscypliny sportu, z tego przede wszystkim względu, że sama aktywność sportowa nie może być reglamentowana, natomiast dostęp do rywalizacji sportowej może zostać ograniczony przez podmiot ją organizujący, co służy przede wszystkim zapewnieniu odpowiedniego poziomu sportowego⁶.

Zważywszy na fakt, że polskie związki sportowe w przypadku większości dyscyplin są jedynymi podmiotami organizującymi rywalizację, to właśnie one będą uprawnione do wydawania licencji. Warto jednak zaznaczyć, że ze względu na brak regulacji ustawowej, która wskazywałaby na krąg podmiotów wyłącznie uprawnionych do

³ Por. A.Kijowski, *Stosunki prawne sportowców z klubami sportowymi (w:) Status prawny sportowców*, A.J. Szwarc (red.), Poznań 2001, s. 56-57.

⁴ Zgodnie z art. 3 pkt 5 u.s.k zawodnikiem była osoba uprawiająca określoną dyscyplinę sportu i posiadająca licencję zawodnika uprawiającą do uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym.

⁵ A.J. Szwarc, *Prawna reglamentacja sportu w ustawie o sporcie*, [w:], *Ustawa o sporcie*, red. A.J. Szwarc, Poznań 2011, s. 24 ; Zob. A. Giersz, *Cele i założenia ustawy o sporcie (w:) Ustawa o sporcie*, A.J. Szwarc (red.), Poznań 2011, s. 13 i n.

⁶ Zob. A. Wach, *Licencje w polskim sporcie*, Sport Wyczynowy 1996/9-10, s. 59. W. Cajselski, *Podstawy prawne zatrudniania zawodników profesjonalnych*, Toruń 2004, s. 50.

wydawania licencji sportowych, jeżeli w danej dyscyplinie sportu nie występuje podmiot o statusie polskiego związku sportowego, wówczas może to czynić związek sportowy lub podmiot, którego działalność nie została uregulowana w u.s.⁷. Uprawnienie do wydawania licencji może przysługiwać także ligą zawodowym⁸.

Zagadnienie charakteru prawnego licencji sportowych było przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego badającego zgodność z Konstytucją nieobowiązującego przepisu art. 6 ust. 7 ustawy o sporcie kwalifikowanym (dalej u.s.k.)⁹, który stanowił, że w sprawach przyznawania i pozbawiania licencji od orzeczeń polskiego związku sportowego klubowi sportowemu przysługuje skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego¹⁰. Jak uznał TK, celem wprowadzenia art. 6 ust. 7 u.s.k. była „realizacja konstytucyjnego prawa do sądu (por. art. 45 ust. 1 Konstytucji) i zagwarantowanie poszanowania prawa (legalizmu) w procesie przyznawania licencji (por. art. 7 i art. 83 Konstytucji). Przepis ten stanowi również niewątpliwie przejaw zwiększenia kontroli państwa nad sferą sportu kwalifikowanego, której celem jest przede wszystkim zapobieganie arbitralności decyzji związków sportowych i wykorzystywania ich ustawowego monopolu (art. 11 ust. 1 u.s.k.) do ograniczenia dostępu klubów sportowych do licencji sportowych. W tym sensie chroni on w postępowaniu licencyjnym stronę "słabszą" (kluby sportowe jako członków związków sportowych) przed dominacją strony "silniejszej" (zrzeszających te kluby związków sportowych)”¹¹.

TK nie zgodził się co do czysto cywilnoprawnego charakteru licencji, zwrócił natomiast uwagę na ich administracyjnoprawny i publicznoprawny wymiar. Stwierdził, że ze względu na rolę licencji jako dokumentów dopuszczających do uczestnictwa w sporcie kwalifikowanym w danej dyscyplinie sportu należy dostrzec ich podobieństwo do niektórych form reglamentacji działalności gospodarczej, wydawanych w formie decyzji administracyjnych przez organy władzy publicznej. TK wskazał, że relacje związków sportowych z klubami przejawiają w pewnym stopniu podobieństwo do relacji pomiędzy obywatelami i organami administracji, głównie ze względu na władczość związku

⁷ Zob. E.J. Krześniak, *Kluby i organizacje sportowe w prawie polskim na tle rozwiązań zagranicznych*, Warszawa 2016, s. 458.

⁸ Zgodnie z art. 15 ust. 5 u.s. zasady funkcjonowania ligi zawodowej są ustalane w umowie zawartej między polskim związkiem sportowym a spółką zarządzającą ligą zawodową. Umowa powinna zawierać w szczególności postanowienia gwarantujące realizację praw polskiego związku sportowego określonych w art. 13 oraz jego udział w przychodach związanych z zarządzaniem ligą zawodową.

⁹ Biorąc pod uwagę, iż w stosunku do zawodników istniał przepis u.s.k. analogiczny do tego będącego przedmiotem badania przez TK (art. 30 u.s.k.), oraz u.s.k. wprowadzała wymóg posiadania licencji przez zawodników uczestniczących we współzawodnictwie organizowanym przez polskie związki sportowe, w przypadku badania zgodności z Konstytucją przepisu art. 30 u.s.k. stanowisko TK w stosunku do licencji zawodniczych mogłoby być identyczne.

¹⁰ Dz. U. z dnia 17 sierpnia 2005 r. ze zm.

¹¹ Wyrok TK z dnia 19 października 2010 r., P 10/10, OTK nr 8A/2010, poz. 78. Zob. M.K. Kolasiński, *Glosa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 r. (sygn. akt P 10/10)*, PiP 2011/12, s. 118 i n.

sportowego. Związki bowiem, zgodnie z ustawowo zagwarantowany prawem (art. 6 ust. 3 u.s.k.), samodzielnie ustalały warunki przyznania licencji, a następnie jednostronnie rozstrzygały na tej podstawie o sprawach indywidualnych.

Odmienne zdanie miał natomiast NSA uznając, że rozstrzygnięcia właściwego polskiego związku sportowego w przedmiocie licencji sportowych są aktami *sui generis*, które podlegały kontroli sądów administracyjnych, ponieważ takie rozwiązanie przewidywała ustawa. Nie można natomiast licencji utożsamiać z decyzjami administracyjnymi ani traktować ich jak zezwolenia o administracyjnoprawnym charakterze, z tego względu, że polskie związki sportowe nie są uprawnione do wydawania tego typu rozstrzygnięć¹².

Prawa i obowiązki zawodnika w związku z przynależnością do polskiego związku sportowego

Obecnie dominuje pogląd o cywilnoprawnym charakterze licencji¹³. Licencja stanowi dowód występowania pomiędzy zawodnikiem a polskim związkiem sportowym stosunku prawnego, którego nie należy rozumieć jako bezpośredniego stosunku członkostwa w rozumieniu art. 8 ust. 1 u.s. Jak wskazuje A. Wach, powstanie więzi prawnej pomiędzy zawodnikiem a właściwym polskim związkiem sportowym, zwanej umownie stosunkiem przynależności związkowej, kreuje pomiędzy podmiotami katalog wzajemnych praw i obowiązków¹⁴. Jednym z podstawowych warunków uzyskania licencji przez zawodnika jest wyrażenie w formie pisemnej zobowiązania do przestrzegania przepisów wewnątrzorganizacyjnych pzs (statutu, regulaminów oraz innych przepisów), a także przepisów międzynarodowych organizacji sportowych, których członkiem jest pzs. Co ciekawe, za pośrednictwem przepisów pzs zawodnicy zobowiązani są również do przestrzegania regulaminów klubów oraz reprezentowania ich barw na wskazanych przez klub zawodach sportowych¹⁵. Z drugiej strony, licencja pozwala zawodnikowi na uczestnictwo w rywalizacji o tytuły mistrzowskie, których zdobycie będzie wiązało się z możliwością występu na zawodach rangi międzynarodowej. Ponadto zawodnicy należący

¹² Wyrok NSA z dnia 3 października 2011, II GSK 1121/11, Lex nr 1145480.

¹³ E.J. Krześniak, *op.cit.*, s.458. H. Radke, *Licencje sportowe* (w:) Leksykon prawa sportowego, 100 podstawowych pojęć, M. Leciak (red.), Warszawa 2017, s. 80.

¹⁴ Por. A.Wach, *Stosunki prawne sportowców ze związkami i federacjami sportowymi* (w:) *Status prawny sportowców*, A.J. Szwarz (red.), Poznań 2001, s. 80.

¹⁵ Zob. Przepisy Sportowo - Organizacyjne Polskiego Związku Piłki Siatkowej z dnia 12 kwietnia 2017 r., dostępne na stronie internetowej: <https://www.pzps.pl/pl/zwiazek/wydzialy/rozgrywek/przepisy-sportowo-organizacyjne/70-przepisy-sportowo-organizacyjne> (dostęp z dnia 15 września 2017 r.).

do pzs są uprawnieni do uczestniczenia w organizowanych przez pzs (lub właściwy związek okręgowy) zgrupowaniach o charakterze szkoleniowym.

Naruszenie przez zawodnika obowiązków przewidzianych przez przepisy pzs może prowadzić do zawieszenia bądź pozbawienia licencji. Będzie się to wiązało z koniecznością poniesienia odpowiedzialności regulaminowej bądź odpowiedzialności dyscyplinarnej, w związku z odpowiednio naruszeniem dyscypliny związkowej wyrażonej w przepisach wewnątrzwiązkowych i dopuszczeniem się przewinienia dyscyplinarne. W przypadku odpowiedzialności dyscyplinarnej pozbawienie, bądź zawieszenie licencji będzie konsekwencją nałożonej na zawodnika kary dyscyplinarnej. Nałożenie na zawodnika kary w postaci dyskwalifikacji czasowej lub dożywotniej sprawia, że zezwolenie na uczestnictwo we współzawodnictwie organizowanym przez określony pzs staje się bezprzedmiotowe. Można zauważyć, że pozbawienie licencji ma charakter „akcesoryjny” wobec wymierzonej kary dyscyplinarnej. Istotne natomiast jest to, aby rozstrzygnięcie dotyczące pozbawienia licencji nastąpiło po uprawomocnieniu się decyzji o nałożeniu kary dyscyplinarnej¹⁶. Uzasadnione natomiast wydaje się zawieszenie licencji na czas postępowania dyscyplinarne wszczętego ze względu na dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarne zagrożonego karą dyskwalifikacji¹⁷. W przypadku odstąpienia od wymierzania kary dyskwalifikacji lub jej zamiany na karę łagodniejszą (np. na dyskwalifikację czasową lub naganę) nie będzie konieczne ponowne ubieganie się o wydanie przez pzs licencji, co przyspieszy powrót do rywalizacji. W przypadku zaś odpowiedzialności o charakterze regulaminowym¹⁸ rozstrzygnięcie pzs w przedmiocie licencji sportowej będzie bezpośrednim skutkiem naruszenia przepisów wewnątrzwiązkowych o charakterze pozadyscyplinarnym.

Rozróżnienie charakteru odpowiedzialności zawodnika pozbawionego uprawnienia do uczestniczenia w rywalizacji sportowej jest istotne ze względu na fakt ustawowego zagwarantowania praw i obowiązków stron postępowania dyscyplinarne i braku odpowiedniej regulacji w przypadku odpowiedzialności regulaminowej. Zasady ponoszenia odpowiedzialności regulaminowej wyznaczają przepisy wewnątrzwiązkowe, natomiast podstawy postępowania dyscyplinarne są przedmiotem regulacji u.s. (rozdział

¹⁶ Por. A. Wach, *Licencje...*, *op.cit.*, s.63.

¹⁷ Zob. Uchwała Zarządu PZLA z dnia 15.04.2016 r. w sprawie zasad przyznawania zawodnikom licencji na udział we współzawodnictwie w lekkoatletyce, dostępna na stronie internetowej: http://www.pzla.pl/index.php? a=1&kat_id=26& id=10633 (dostęp z dnia 15 września 2017 r.)

¹⁸ Nazywana także odpowiedzialnością porządkową, por. M. Bojarski, *Zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie* (w:) *Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie*, red. A.J. Szwarz, Poznań 2001, s. 80-81.

9a „Odpowiedzialność dyscyplinarna oraz rozstrzyganie sporów w sporcie”¹⁹). Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej opiera się na zasadach dwuinstancyjności oraz prawa do obrony (art. 45b ust. 2 pkt 1 u.s.). Ponadto w przypadku nałożenia kary dyscyplinarnej przez pzs zawodnik ma prawo do wniesienia skargi do Trybunału Arbitrażowego przy PKOl (art. 45a ust. 3 u.s.). Natomiast od orzeczeń Trybunału w sprawach dyscyplinarnych przysługuje skarga kasacyjna do SN (art. 45d u.s.).

Ze względu na charakter prawny stosunku powstającego w wyniku uzyskania przez zawodnika licencji sportowej, naruszenie praw i obowiązków przez strony tego stosunku należy oceniać także z perspektywy odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 KC i n.). W myśl art. 471 dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zasady ponoszenia tego rodzaju odpowiedzialności będą tożsame zarówno dla zawodnika jak i dla pzs. Odpowiedzialność kontraktowa powstaje, jeżeli spełnione zostaną następujące przesłanki: wystąpienie szkody w postaci uszczerbku majątkowego; spowodowanie szkody poprzez niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania; istnienie związku przyczynowego między faktem nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania a poniesioną szkodą²⁰. Przykładem zachowania zawodnika prowadzącego do odpowiedzialności kontraktowej wobec pzs mogłoby być naruszenie przepisów międzynarodowej federacji sportowej do przestrzegania których zobowiązał się wobec pzs. Konsekwencją tego naruszenia mogłoby być ukaranie pzs karą finansową (szkoda w postaci uszczerbku majątkowego). Natomiast o odpowiedzialności kontraktowej pzs można by było mówić w przypadku nieodpowiedniego zabezpieczenia zawodów sportowych (np. organizacja zawodów w nieprzystosowanym do tego budynku czy dostarczenie wadliwego sprzętu) i przyczynienie się tym samym do uszczerbku na zdrowiu zawodnika i konieczności poniesienia przez niego kosztów leczenia, rehabilitacji. Zauważyć przy tym trzeba, że niewykonanie umowy może także stanowić czyn niedozwolony w znaczeniu art. 415 k.c. (odpowiedzialność deliktowa). Możliwa jest również sytuacja, w której to samo zdarzenie będzie podstawą odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej (art. 443 k.c.).

¹⁹ Przepisów tego rozdziału nie stosuje się do odpowiedzialności dyscyplinarnej za doping w sporcie (art. 45e u.s.).

²⁰ Z. Gawlik, *Komentarz do art. 471 Kodeksu cywilnego (w:) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna*, red. A. Kidyba, Lex 2014.

Stosunek przynależności do pzs a stosunek członkostwa w kadrze narodowej

Uzyskanie licencji sportowej przez zawodnika jest warunkiem koniecznym uzyskania członkostwa w kadrze narodowej²¹. Podmiotami stosunku członkostwa kadry narodowej są z jednej strony zawodnicy stojący przed możliwością gry w reprezentacji kraju, z drugiej odpowiedni pzs. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 3 u.s. jednym z wyłącznych praw polskiego związku sportowego jest prawo do powołania kadry narodowej oraz przygotowania jej do igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich, igrzysk głuchych, mistrzostw świata lub mistrzostw Europy.

Zakwalifikowanie zawodnika do kadry narodowej wiąże się z koniecznością przyjęcia obowiązku dotyczącego rozpowszechniania wizerunku. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 2 u.s. zawodnik przed zakwalifikowaniem do kadry narodowej lub reprezentacji olimpijskiej wyraża zgodę na rozpowszechnianie swojego wizerunku w stroju reprezentacji kraju w rozumieniu art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.). Użyte przez ustawodawcę sformułowanie prowadzi do wniosku, iż warunkiem koniecznym zakwalifikowania zawodnika do kadry narodowej jest wyrażenie przez niego zgody na rozpowszechnianie wizerunku w stroju reprezentacyjnym²².

Natomiast zgodnie z art. 32 u.s w drodze decyzji ministra właściwego do spraw kultury fizycznej członkowi kadry narodowej może zostać przyznane stypendium sportowe za osiągnięte wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym. Warunkiem otrzymania stypendium jest pisemne zobowiązanie członka kadry narodowej zarówno do realizacji programu przygotowań (określanego przez właściwy polski związek sportowy) jak i do udziału w najważniejszych międzynarodowych zawodach sportowych (np. w igrzyskach olimpijskich i mistrzostwa świata). Uzyskanie stypendium, także jego wysokość jest uzależniona od osiągniętych sukcesów. Ponadto na podstawie wewnątrzwiązkowych przepisów pzs zawodnikom przyznawane są prawa m.in. do otrzymywania bezpłatnej opieki medycznej, dodatkowych nagród oraz premii za osiągnięte wyniki czy zwrot poniesionych kosztów w okresie powołania²³

²¹ Zob. Regulamin Licencjonowania Zawodników Polskiego Związku Sportu Lotniczego z dnia 26 listopada 2016 r., dostępny na stronie internetowej: <http://bjp.aeroklub-polski.pl/files/2014/01/Regulamin-Licencjonowania-Zawodników-2016-2.pdf> dostęp z dnia 15 września 2017 r.

²² Zob. Wyrok SN z dnia 16 grudnia 2009 r., I CSK 160/09, Lex nr 610165.

²³ Zob. Karta praw i obowiązków zawodnika kadry narodowej polskiego związku tenisa stołowego, dostępna na stronie internetowej: http://www.pzts.pl/files/www/ogolne/20131228_kartapraw.pdf (dostęp z dnia 15 września 2017 r.).

Stosunek przynależności do pzs a stosunek zatrudnienia w klubie sportowym

Pomiędzy stosunkiem przynależności zawodnika pzs a stosunkiem zatrudnienia w klubie sportowym występuje ścisły związek, widoczny w szczególności w sytuacji utraty licencji sportowej przez zawodnika. Pozbawienie możliwości udziału we współzawodnictwie organizowanym przez pzs, a więc co do zasady, przez jedyny podmiot zajmujący się kształtowaniem rywalizacji w danej dyscyplinie, prowadzi do niemożności świadczenia pracy lub usług na rzecz klubu sportowego (w zależności od charakteru prawnego umowy zatrudnienia). Okoliczność pozbawienia zawodnika licencji może zostać potraktowana przez klub sportowy - pracodawcę jako podstawa do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika (czyli w tzw. trybie dyscyplinarnym, zgodnie z art. 52 kodeksu pracy), czy może wiązać się z powstaniem przesłanek prowadzących do odpowiedzialności kontraktowej zawodnika, w związku z niewykonaniem lub nienależytym ciężącego na nim zobowiązania (art. 417 kodeksu cywilnego).

Uwagi końcowe

System licencyjny, kreujący stosunek przynależności zawodnika pzs, służy zapewnieniu odpowiedniego poziomu rywalizacji sportowej. W przypadku zawodników w znaczący sposób wpływa na pozostałe stosunki prawne, przyczyniając się do kształtowania ich treści. Od przynależności zawodnika do pzs, uzależniona jest bowiem możliwość występowania w kadrze narodowej, w konsekwencji możliwość reprezentowania kraju na zawodach międzynarodowych. Utrata przez zawodnika licencji sportowej, a więc brak zezwolenia na uczestniczenie we współzawodnictwie organizowanym przez pzs wiąże się z niemożnością realizacji obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia z klubem sportowym.

Wpływ na sytuację prawną zawodników może mieć okoliczność pozbawienia polskiego związku sportowego tego statusu. Przykładowo można wskazać na sytuację niespełnienia przez pzs wymogu z art. 12a u.s., dotyczącego przynależności do właściwej federacji sportowej działającej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski. Skutkiem niespełnienia tego obowiązku jest przekształcenie polskiego związku sportowego w związek sportowy i utrata wszelkich uprawnień o charakterze wyłącznym przyznanym przez u.s.²⁴.

²⁴ D. Pałucka, *Obowiązek przynależności polskiego związku sportowego do międzynarodowej organizacji sportowej*, *Ius Novum*, Vol. 10 no. 4, s. 225 i n.

Bibliografia

1. Bojarski M., Zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie (w:) Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie, red. A.J. Szwarc, Poznań 2001
2. Cajselski W., Podstawy prawne zatrudniania zawodników profesjonalnych, Toruń 2004
3. Gawlik Z., Komentarz do art.471 Kodeksu cywilnego (w:) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, red. A. Kidyba, Lex 2014.
4. Giersz A., Cele i założenia ustawy o sporcie (w:) Ustawa o sporcie, A.J. Szwarc (red.), Poznań 2011
5. Kijowski A., Stosunki prawne sportowców z klubami sportowymi (w:) Status prawny sportowców, A.J. Szwarc (red.), Poznań 2001
6. Kolasiński M.K., Glosa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2010 r. (sygn. akt P 10/10), PiP 2011/12
7. Krześniak E.J., Kluby i organizacje sportowe w prawie polskim na tle rozwiązań zagranicznych, Warszawa 2016
8. Radke H., Licencje sportowe (w:) Leksykon prawa sportowego, 100 podstawowych pojęć, M. Leciak (red.), Warszawa 2017,
9. Pałucka D., Obowiązek przynależności polskiego związku sportowego do międzynarodowej organizacji sportowej, Ius Novum, Vol. 10 no. 4
10. Szwarc A.J., Prawna reglamentacja sportu w ustawie o sporcie,[w:], Ustawa o sporcie, red. A.J. Szwarc, Poznań 2011
11. Wach A., Licencje w polskim sporcie, Sport Wyczynowy 1996/9-10
12. Wach A., Stosunki prawne sportowców ze związkami i federacjami sportowymi (w:) Status prawny sportowców, A.J. Szwarc (red.), Poznań 2001
13. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2016 r., poz. 176 ze zm.)
14. Dz. U. z dnia 17 sierpnia 2005 r. ze zm.
15. Wyrok TK z dnia 19 października 2010 r., P 10/10, OTK nr 8A/2010, poz. 78
16. Wyrok SN z dnia 16 grudnia 2009 r., I CSK 160/09, Lex nr 610165.
17. Karta praw i obowiązków zawodnika kadry narodowej polskiego związku tenisa stołowego, dostępna na stronie internetowej: http://www.pzts.pl/files/www/ogolne/20131228_kartapraw.pdf
18. Przepisy Sportowo - Organizacyjne Polskiego Związku Piłki Siatkowej z dnia 12 kwietnia 2017 r., dostępne na stronie internetowej: <https://www.pzps.pl/pl/zwiazek/wydzialy/rozgrywek/przepisy-sportowo-organizacyjne/70-przepisy-sportowo-organizacyjne>
19. Regulamin Licencjonowania Zawodników Polskiego Związku Sportu Lotniczego z dnia 26 listopada 2016 r., dostępny na stronie internetowej: <http://bip.aeroklub-polski.pl/files/2014/01/Regulamin-Licencjonowania-Zawodników-2016-2.pdf>
20. Uchwała Zarządu PZLA z dnia 15.04.2016 r. w sprawie zasad przyznawania zawodnikom licencji na udział we współzawodnictwie w lekkoatletyce, dostępna na stronie internetowej: http://www.pzla.pl/index.php?_a=1&kat_id=26&id=10633